

Notulen ALV Zuiderlicht

Dinsdag 22 maart 2022

Locatie: Pondok

Aanwezig: Adriaan Dönszelmann, Andrea van de Graaf, Aukje van Bezeij, Cindy Coltman, Dave van Dongen, David van Bezooijen, Ellen Mulder, Esther Hasselaar, Frank Boon, Gido Jacobs, Herbe van de Merbel, Jan Smolenaars, John van Gelder, Josephine ter Steeg, Klaas Bleeker, Luc van den Bergh, Ludger Veenker, Maarten ter Horst, Mahmoud Mohamed, Marga Sijmonsbergen, Marije Ebbers, Marion Parson, Michael Turell, Ming Oeij, Nico Moen, Pauline Westendorp, Radboud Williams, Ronald van Oijen, Sigyn Wichers, Vincent Jacobs.

Welkom - door Andrea van de Graaf

Financieel hebben we een goed jaar achter de rug en we realiseerden drie nieuwe projecten. Door corona konden we dat maar één keer vieren. We kregen ook voor het eerst te maken met heftige weerstand, Amsterdammers die verbaal heftig reageren tegen windmolens. Dat was schrikken. We werken met heel ons hart aan de energietransitie. We werken aan energie als een primaire, coöperatieve voorziening in plaats van commercieel product. We werken aan een wereld waarin we voor energie niet meer betalen dan nodig, om uit de kosten te komen. We hopen dat we daarmee een deel van de weerstand kunnen wegnemen.

De verkiezingsuitslag stemt ons alvast positief. De drie partijen die zich vooruitstrevend opstellen in de energietransitie, ook ten aanzien van mogelijk te plaatsen windmolens, kregen de meeste stemmen. Amsterdammers hebben zich uitgesproken.

Toelichting financieel jaarverslag 2021 - door Frank Boon

We deden drie projecten: we plaatsten 104 panelen op basisschool Elzenhagen. Die zijn in januari 2021 in gebruik genomen. We legden eindelijk 539 zonnepanelen op het Spinoza Lyceum. Dat was een lang traject omdat het om een monument gaat en de panelen vanaf de straat zichtbaar zijn. Ook legden we 87 panelen op kinderdagverblijf aan de Meernhof. Het was het laatste project dat we konden doen met de inmiddels afgeschafte Postcoderoosregeling. De stroom wordt met korting afgenomen door mensen in de buurt.

Winst en verlies

Aan de projectkant zijn de belangrijkste inkomstenbronnen de gebruiksvergoedingen van locaties voor de met zonnepanelen opgewekte stroom en Stimulering Duurzame Energie (SDE). We kregen ook een ander type inkomsten uit onze inmiddels drie postcoderoosprojecten, zoals de Meernhof. Verder hebben we opbrengsten uit projectontwikkeling waar we soms subsidie voor krijgen. In totaal hadden we ruim €184.000 aan inkomsten.

Voor projecten maken we ook kosten: voor bijvoorbeeld het onderhoud van de zonnepanelen en reserveringen om onderdelen te kunnen vervangen. Projecten dragen €10 per kWp per jaar af aan de organisatie. We maakten kosten voor de ontwikkeling, waaronder uren van Frank en Aukje, verzekeringen, accountantskosten en kosten voor het vestigen van recht van opstal. Tot slot betaalden we rente over leningen aan de gemeente Amsterdam. Het totaal is bijna €58.000. Plus bijna €80.000 aan afschrijvingskosten. Het resultaat, vóór het uitkeren van rente, is daarmee ruim €44.000. Wanneer we 4% rente uitkeren over de leningen van leden is het positieve resultaat: €26.000.

Aan de organisatiekant zijn de belangrijkste inkomsten de bijdragen uit projecten en de bijdragen van Greenchoice voor zogenaamde wederverkoop van stroom en gas. De organisatie ontving in 2021 subsidie voor

de cursus zonnedaken. Nieuw is dat we €45.000 vrij maakten voor leden die hun lening weer willen opnemen. Daar is weinig gebruik van gemaakt. De rest investeerden we in de Meernhof en Elzenhagen, waardoor we geen nieuwe lening aanvroegen bij het Duurzaamheidsfonds. Daarmee bespaarden we rente a 1,1%. De projecten betalen dat wel, maar nu aan de organisatie.

Kosten maakten we voor ledenwerving, communicatie, de website, administratie en verenigingsactiviteiten, zoals de ALV's, bestuurs- en aansprakelijkheidsverzekeringen en lidmaatschappen van brancheverzekeringen, en de uren die Aukje en Frank maakten voor alle genoemde punten. Het resultaat van de organisatie is afgerond €3.700.

Balans - Activa

Het bezit van Zuiderlicht bestaat vooral uit zonnepanelen. Sinds 2021 staat er voor meer dan een miljoen euro op de balans: een mijlpaal. We maakten ook kosten, bijvoorbeeld voor het oprichten van Amsterdam Wind. We sloten het jaar af met een miljoen euro aan bezittingen. We hadden ook vorderingen en debiteuren: rekeningen die we uitschreven voor 31 december 2021, maar die nog niet waren betaald. Naast bezittingen in de vorm van projecten heeft Zuiderlicht geld op de bank staan: ruim €280.000. Geld kost nu geld. We denken dus hard na over wat we doen met dat geld. Alles bij elkaar opgeteld staat er ruim €1,4 miljoen op de balans.

Balans - Passiva

De schulden van Zuiderlicht bestaan vooral uit leningen van leden en het Duurzaamheidsfonds. De totale waarde van alle leningen bedraagt ruim €1.250.000. Bij het Duurzaamheidsfonds leenden we €760.000. Bij de leden bijna een half miljoen. Nieuw is dat we een reservering voor te veel ontvangen SDE hebben opgenomen. Dat heeft te maken met de elektriciteitsprijzen die ook in 2021 al hoog waren. Daardoor krijgt Zuiderlicht minder SDE-subsidie. We houden er dus al rekening mee dat we een deel van de ontvangen SDE moeten terugbetalen.

Vraag: wat is het Potje van Paultje?

Frank: we keren rente uit, maar een deel van de leden neemt die rente niet op. Zuiderlicht doet daar mooie dingen van. We investeerden bijvoorbeeld mee in de varende zonnepanelen van het Spinoza Lyceum.

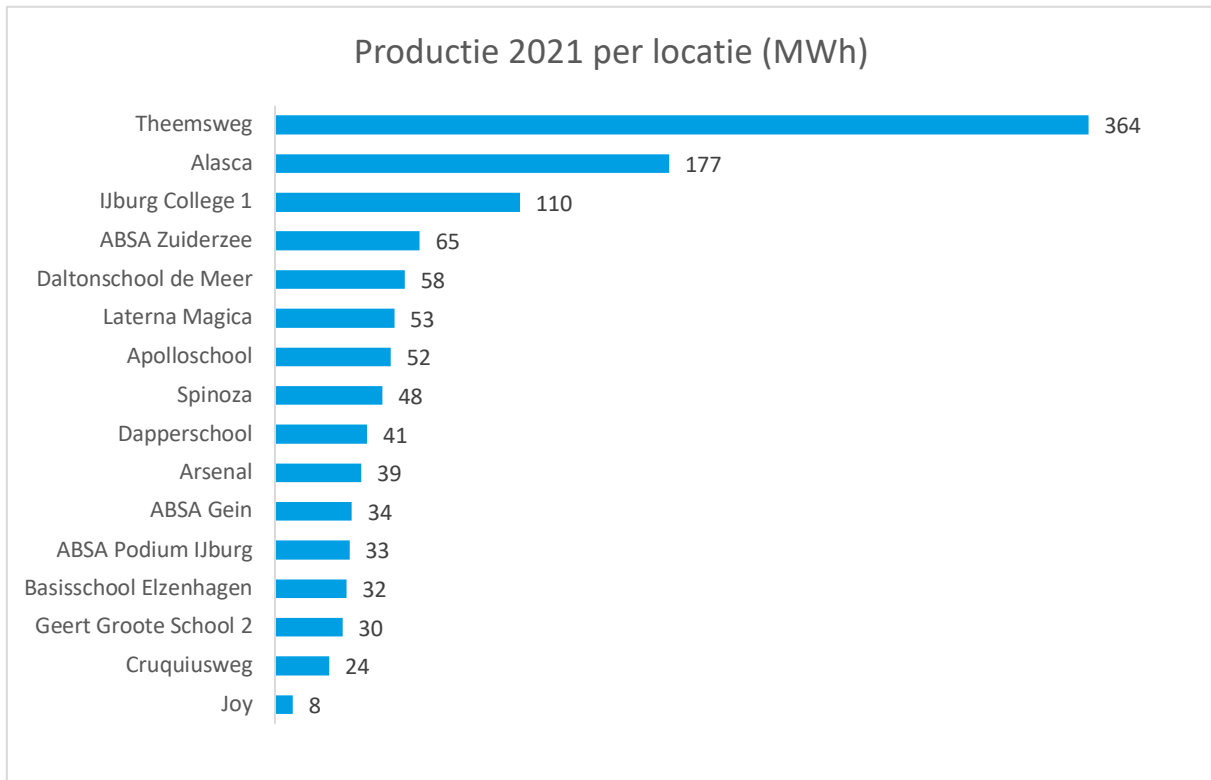
Wie of wat is Paultje? Tja, dat is een goede vraag voor de borrel ;-).

Vraag: je hebt nu 3 soorten leningen: bij de leden, bij het Duurzaamheidsfonds en bij de eigen organisatie. Waar vinden we die in het jaarverslag terug?

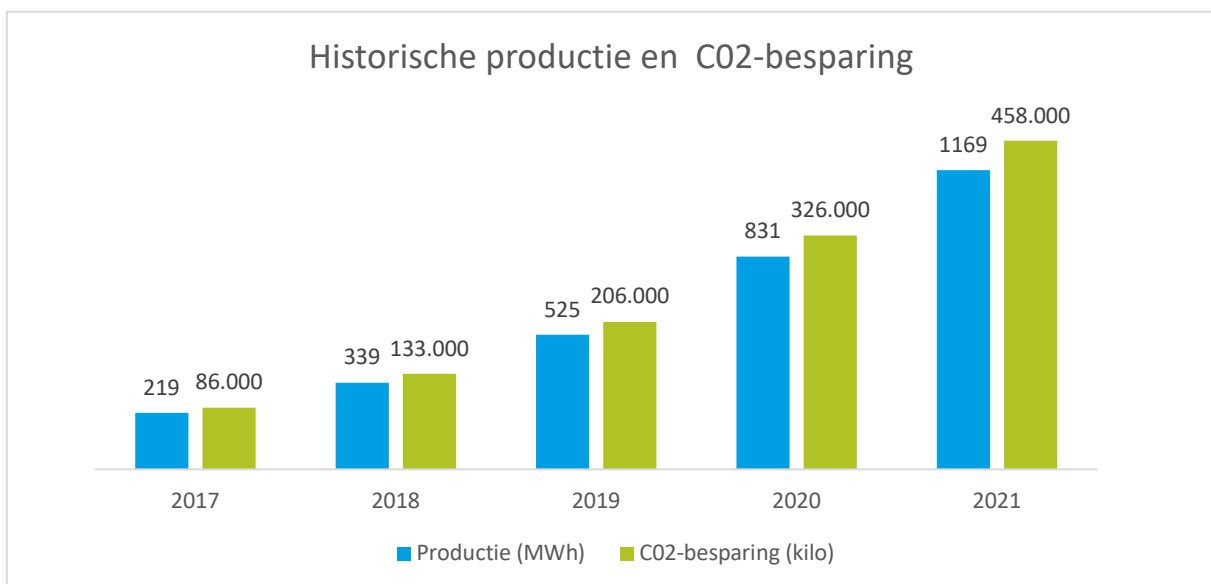
Frank: Goede vraag! De ALV stelt jaarlijks vast hoeveel we aan leningen kunnen aflossen. Als we minder leningen aflossen dan er ruimte is, gebruiken we dat om nieuwe projecten te financieren. We trekken dan geen extra of andere financiering aan.

Stroomopbrengst 2021

We zijn in 2021 door de magische grens van 1.000 MWh gegaan. Oftewel, voor het eerst wekten onze zonnepanelen samen meer dan 1 miljoen kWh op in 1 jaar. De nieuwe projecten, Spinoza Lyceum en de Meernhof hebben nog geen heel jaar stroom geleverd. Hun opbrengst gaat nog toenemen.

Vermeden CO2-uitstoot

Bram Veenvliet leest voor ons de productiemeters af van alle zonprojecten en brengt in kaart hoeveel stroom we opwekken.

Toelichting Kascommissie - door Jan Smolenaars

Jan Smolenaars en Maarten ter Horst vormen samen de Kascommissie. Ze controleerden de baten en lasten en stelden vast of de wettelijke bepalingen zijn nageleefd. En of ze risico's aan de ALV moesten rapporteren. Ze beoordeelden de verslaglegging als toereikend en correct. Toereikend is niet te veel, niet te weinig, én toegankelijk. Correct is kloppend, volledig en actueel. De continuïteit van de boekhouding is prettig.

De Kascommissie stelde wél een aantal vragen, onder andere over de financiën van Amsterdam Wind. Amsterdam Wind, een samenwerking van 5 coöperaties, had begin 2021 nog geen eigen entiteit en nog geen eigen bankrekening. De verkregen subsidie van de gemeente kwam daarom tijdelijk op de bankrekening van Zuiderlicht terecht. Dat is inmiddels toegelicht en Amsterdam Wind heeft nu een eigen bankrekening.

De kascommissie stelde verder vragen over de solvabiliteit. Het Duurzaamheidsfonds stelt de eis om eigen vermogen op te bouwen: om risico's af te dekken. De kascommissie onderschrijft dat en adviseert om nog wat meer eigen vermogen op te bouwen.

De kascommissie adviseert de ALV om het financiële verslag van 2021 goed te keuren en het bestuur decharge te geven. De presentatie van de kascommissie staat op de [website](#).

Vraag: is er controle van Zuiderlicht over Amsterdam Wind?

Frank: Zuiderlicht is voor 25% aandeelhouder. Amsterdam Wind is een zelfstandige bv.

Jan: de gemeente koos Zuiderlicht als de meest betrouwbare coöperatie van Amsterdam (gelach).

Vraag: wat is het risico voor Zuiderlicht, als Amsterdam Wind failliet gaat?

Frank: dan verliezen we ons aandeel. De BV staat los van de zonprojecten van Zuiderlicht.

Vraag: is het voor de coöperatie niet een dure manier om met niet opgehaalde leningen projecten te financieren? We moeten voorkomen dat we straks geen projecten meer kunnen doen.

Jan: als leden kunnen we natuurlijk zeggen, laat het lekker 2% zijn, die rente.

Andrea: het is inderdaad een dilemma. Winst is geen doel. Projecten realiseren is het doel. Voor een aantal projecten zou het fijn zijn om met minder rente te rekenen. Daar komen we zo nog op terug.

Maarten en Jan, dank! Maarten en Jan willen graag nog een jaar de kascommissie zijn, maar wie zich wil aansluiten is welkom.

Reserves en vaststellen ruimte voor het terugbetalen van leningen - door Andrea (want Igor is ziek)

Te veel geld op de bank is niet handig en daarom herinvesteren we een deel in nieuwe projecten. Dat vinden we jammer, want veel liever investeren we nieuw geld van de leden. Het allerliefst werken we aan nieuwe projecten. We hebben ook veel projectleiders die graag een volgend project doen. Maar we hebben nu gewoon te weinig daken, te weinig projecten om in te investeren. Met de hoge energieprijzen voelen steeds meer dakeigenaren, ook bijvoorbeeld ondernemers, de druk om iets te doen met hun dak en daken. Leden, blijf om je heen kijken, blijf vragen en blijf ons informeren over mogelijke nieuwe daken en projecten.

Het voorstel is om €70.000 te reserveren voor het terugbetalen van leningen. Dan houdt Zuiderlicht genoeg ruimte voor tegenvallers.

Vraag: wat is het voordeel voor de dakeigenaar?

Frank: daar hebben we helaas geen standaardantwoord op. Het is niet 1 of 2 euro of per paneel. Dat is té afhankelijk van het aantal panelen, gelijktijdig gebruik, de subsidieronde waar we dan in zitten, etcetera.

Vraag: veel projecten komen niet uit. Dat wordt zonder goedkope lening bij het Duurzaamheidsfonds niet beter.

Andrea: als bestuur kijken we per project wat de beste oplossing is. Het ene project kan wél uit zonder lening bij het Duurzaamheidsfonds. Het andere niet.

Vraag: komt er een omslagpunt waarop het beter is om de stroom ook te gaan opslaan in een buurtbatterij?

Andrea: tijdens elke bestuursvergadering hebben we het strategisch kwartiertje. Met de hoge elektriciteitsprijzen moeten we het nog een keer langs laten komen.

Vraag: hoeveel projecten gaat Zuiderlicht dit jaar doen?

Frank: er staan 5 projecten klaar en verder zijn er twee nieuwe gemeentelijke daken en trajecten met VvE's.

Vraag: wat doet het doen van zoveel projecten met het resultaat en de rente? Krijg je volgend jaar dan geen groot contrast?

Andrea: dat kan inderdaad zo uitpakken.

Hoeveel rente keren we uit?

Bij 3% is het resultaat €14.420 – de solvabiliteit is 4,9%

Bij 4% is het resultaat €10.951 – de solvabiliteit is 4,6%

Bij 5% is het resultaat €7.108 – de solvabiliteit is 4,3%

Het bestuur stelt voor om 4% rente uit te keren over leningen die zijn ontvangen tot en met 31 december 2021.

Stemmen (3 keer)

De ALV stemt voor 4% rente.

Stemmen voor 3%: 13

Stemmen voor 4%: 15

Stemmen voor 5%: 0

Stemmen blanco: 1

Vraag: is Zuiderlicht een groenfonds?

Frank: nee daar is al vaker naar gekeken. De Windvogel probeerde het en dat lukte toen ook niet.

De ALV gaat akkoord met het Financieel Jaarverslag 2021 en verleent decharge aan het bestuur.

Stemmen voor: 28

Stemmen blanco: 1

De ALV gaat akkoord met een bedrag van €70.000 als ruimte waarbinnen leden hun leningen kunnen terugvragen.

Stemmen voor: 26

Stemmen blanco: 3

De blik vooruit - door Sigyn Wichers

Tot nu toe deed Zuiderlicht vooral veel scholen. Er komen nog wat maatschappelijke daken, maar dat houdt op. We zullen verder moeten kijken. Veel Verenigen van Eigenaren (VvE's) hebben nog geen zonnepanelen. Omdat het lastig is, met veel eigenaren, en omdat verwachte en gehoopte inkomsten tegenvallen. Daar zetten we nu op in, met een ander aanbod. We kijken ook naar overkappingen van parkeerplekken. Een vraag aan de leden: denk vooral met ons mee over nieuwe kansen.

Vraag: is er een geografische beperking?

Sigyn: ja, we zijn een Amsterdamse coöperatie, maar er zit geen slot op. Daken in (de omgeving van) Amsterdam bieden voordelen in termen van betrokkenheid maar projecten daarbuiten zijn niet automatisch uitgesloten. Daken in Amstelveen? Prima.

Vraag: is er een minimaal aantal panelen?

Frank: ja, circa 200 panelen, oftewel circa 400 m² aan dakoppervlak.

Vraag: hebben jullie een standaard verhaal voor ons, met het aanbod van Zuiderlicht, de voor- en de nadelen?

Aukje: bijna, er komt op de website een extra tapje voor dakeigenaren. We maken ook presentaties op maat, die kunnen jullie opvragen.

Vraag: kunnen we niet in een groot windpark voor de kust participeren?

Frank: we werken aan wind op land. Een van onze leden werkt aan wind op zee. Als dat tot concrete projecten leidt zullen we leden daarover informeren.

Vraag: en woningbouwcorporaties?

Frank: het team Aukje en Frank is uitgebreid met Jasper. Hij weet alles van corporaties en heeft regelmatig contact.

Vraag: doet Zuiderlicht wat met warmte?

Frank: warmte is heel wijk- en woning gebonden. We werken wel samen met warmteprojecten, en mogelijk kunnen we ook financieel participeren.

Opmerking: met opslag in batterijen los je een probleem op qua overbelasting van het net én je zorgt ervoor dat je controle houdt over de data.

Marije: Fijn dat er zoveel ideeën zijn voor alternatieve projecten. Wellicht kunnen we een focusgroep maken. Blijf je ideeën met ons delen.

Zonprojecten - door de projectleiders

124 panelen op een ROC op maat in West – **Cindy** en Lukas

We hadden al wat voorsprong, want het project was in 2019 al bijna gerealiseerd, toen nog met een SDE-subsidie. Als gevolg van niet aangekondigde, nog te plaatsen valbeveiliging viel een derde van de panelen af en werd het project onhaalbaar. In 2021 vroegen we SCE-subsidie. Tegen alle verwachtingen in bleek het gebouw, een monumentenstatus te hebben. We moesten dus eerst een omgevingsvergunning aanvragen. Die hebben we nu. In de meivakantie komen de panelen erop. Lukas en ik willen heel graag nog een project doen.

72 panelen op een verzamelgebouw aan de Pijnackerstraat – **John**

Het verzamelgebouw ligt volledig ingebouwd. Het is onmogelijk om er met een hoogwerker te komen. We zullen dus allemaal met één paneeltje naar boven moeten. In februari startte de gemeente met dakonderhoud. Daarna legt Liander de kabels. Omdat er een kinderdagverblijf in het pand zit leggen we de panelen pas tijdens de zomervakantie. De huurders zijn alvast erg blij dat ze dankzij onze panelen een nieuw dak krijgen.

57 zonnepanelen op het Zuivelplein – **Herbe** en Maarten

Zuivelplein is een prachtig gebouw, maar er zijn 100 redenen te vinden om er geen zonnepanelen op te leggen. Er zijn veel verschillende daken. Niet alle huurders zijn even enthousiast. De gemeente heeft achterstallig onderhoud en ziet geen kans dakonderhoud te doen voor de plaatsing van de panelen. Uiteindelijk zijn alle bezwaren terzijde geschoven. We leggen de panelen erop, en de gemeente zorgt ervoor dat – als het onderhoud plaatsvindt, de panelen aan de kant worden gelegd en weer teruggeplaatst. Je kunt blijven praten, maar soms moet je het gewoon gaan doen.

134 panelen op de Lekstraat – **Luc** en David

Het is een prachtig gebouw, het dak is recent gerenoveerd. Technisch gezien is er dus geen enkel probleem. Toch is het project een achtbaan. Het gebouw is een Rijksmonument en dus mag je aan de gevel niets wijzigen. Tegelijkertijd doet het dienst als een zwaarbewaakt veilinghuis. Dus ook in het gebouw mogen we niet komen: omvormers, kabels en kastjes moeten zo onzichtbaar mogelijk buitenlangs. Iedereen heeft het druk, trajecten zijn lang. Maar soms krijg je een mailtje, met 'prima, akkoord'. Om bij de achtbaan terug te komen, het treintje rijdt nog.

Dank

We zijn meer dan blij met onze projectontwikkelaars. En met Marga (boekhouding, Dave (oplevering projecten) en Bram (monitoring opwek). We bedanken alle leden die zich dit jaar extra voor de coöperatie inzetten met een lokaal bierpakket.

Aanbod voor VvE's - door Frank (Jasper is ziek)

VvE's vragen om een andere aanpak dan maatschappelijke daken of bedrijfsgebouwen. We ontwikkelden een nieuw aanbod, om initiatiefnemers en het VvE-bestuur te adviseren en assisteren. Meerdere VvE's hebben interesse. Onze VvE-aanpak legden we ook neer bij de gemeente, om elkaar te kunnen versterken. Het gaat om aanbod voor grotere VvE's waar 200 panelen op kunnen. Ken je VvE's met mogelijke interesse in coöperatieve zonnepanelen, stuur dan een mailtje naar jasper@zuiderlicht.nu.

Nieuwbouw en tweedehands panelen - door Aukje

In Amsterdam wordt overal gebouwd. Maar op nieuwbouw komen toch al panelen? Ja. Maar je kunt er, net als het IJburg College deed, voor kiezen om die coöperatief te ontwikkelen. Je betreft de buurt en je haalt de zonnepanelen uit je bouwbudget, waardoor je meer overhoudt voor bijvoorbeeld energiebesparende maatregelen. Dat doet ook wooncoöperatie De Nieuwe Meent, een nieuwbouwproject van Jasper, waar Zuiderlicht de panelen op legt.

Er komen steeds meer panelen van daken af. Panelen die het nog prima doen. Zuiderlicht heeft een aantal daken van de gemeente niet kunnen doen, omdat de gebouwen over een paar jaar gesloopt worden. Bijvoorbeeld het dak van de Groene Hub. De gemeente is blij als we daar tweedehandspanelen op leggen. Met de Groene Hub koppelen we daar dan een educatief traject aan voor jonge mensen van bijvoorbeeld het ROC.

Wind- door Ronald

In de Regionale Energie Strategie (RES) staat de ambitie om 50 MW om en rond Amsterdam aan windenergie te realiseren. Daarvoor wees de gemeente 7 zoekgebieden aan, waaronder de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein. Dat gebied werd al jaren geleden toegezegd aan lokale initiatiefnemers van Onze Amsterdam Noord Energie. Die benaderden in 2016 de Windvogel, Amsterdam Energie en Zuiderlicht om samen te werken aan de eerste Amsterdamse, coöperatieve windmolens. De coöperaties noemden zich Amsterdam Wind. Amsterdam Wind werkte ook toen al samen met NDSM Energie, een coöperatie van bedrijven. Inmiddels zijn die weer verenigd in WOAN BV, wat staat voor Wind Ontwikkeling Amsterdam Noord. Amsterdam Wind en NDSM Energie zijn beide 50% aandeelhouder. Omdat Amsterdam Wind weer uit 4 coöperaties bestaat, is Zuiderlicht dus voor 12.5% aandeelhouder.

De stem van omwonenden is belangrijk. En dus zijn er omgevingsberaden waarin direct betrokkenen kunnen meepraten. 3 van de 5 beraden vonden al plaats. Daar is niet altijd constructief gebruik van gemaakt, maar het proces loopt. We zitten nu in de fase van Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Die notitie bepaalt wat in de

Milieu Effect Rapportage (MER) wordt onderzocht. De gemeente zal dan de vergunningsaanvraag toetsen aan de MER. Daarna kunnen we SDE-subsidie aanvragen en gaan we mogelijk medio 2024 contracten afsluiten en werken aan financiering. De burgercoöperaties zullen dan elk een bedrag van 1 à 1,5 miljoen aan leningen van leden op tafel moeten leggen. Het totale project is om en nabij 22 miljoen euro. De rest komt van banken. Voor Zuiderlicht betekent het dat we 3 à 4 ton aan leningen moeten ophalen.

Er was het afgelopen jaar veel te doen over wind. Zuiderlicht is opgericht met het idee om zoveel mogelijk duurzame energie op te wekken. Dat deden we tot nu toe vooral met zon, en we zeggen geen nee tegen de kans om ook windenergie op te wekken. Het gaat om veel energie. Maar het moet wél kloppen. Als het kan, dan kan het. Als het niet kan, dan niet. Zo simpel is het. Er zijn geen vragen, wel applaus.

Begroting en mandaat - door Frank

Aan de projectenkant rekenen we naar de te verwachten inkomsten uit de net gepresenteerde projecten. Daarnaast zegde de gemeente ons nog 2 vervangende daken toe. In totaal verwachten we 8 projecten te kunnen realiseren in 2022. Daarvoor maken we ook kosten.

Aan de organisatiekant rekenen we op meer inkomsten van Greenchoice en de projecten. De begeleiding aan nieuwe projectleiders gaan we voorzetten. Kosten maken we onder andere voor de uren van Frank, Jasper en Aukje. Het bestuur besloot dat het uurtarief - na 8 jaar - omhooggaat van €45 naar €50. Lang niet alle uren zijn vergoed. Ook verzekeringskosten gaan omhoog. De organisatie draait daarmee quitte.

We verwachten een investering te gaan doen van ruim €800.000. Een derde halen we op aan ledenleningen. Het mandaat dat we vragen is €900.000, totdat we het mandaat weer ter stemming brengen.

Stemmen

**De ALV gaat akkoord met een mandaat van €900.000 voor de ontwikkeling van nieuwe projecten.
Stemmen voor: 29.**

Tot slot - door Andrea

We zijn een samenwerking aangegaan met een aantal grote energiecoöperaties onder de naam APEC, de Amsterdamse Producterende Energiecoöperaties. We waren al een keer bij de wethouder. Onze boodschap is: we zijn professionele clubs, betrek ons bij jullie programma.

Volgende ALV

De komende ALV is op 28 juni. We hebben per jaar twee ALV's, waarvan één over de cijfers, en één feestelijke, met een spreker. Dit jaar komt.... componist en kunstenaar Merlijn Twaalfhoven. Mis het niet!